
Uchwała Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 11 grudnia 1983 r. w sprawie kierunków działania organów samorządu adwokackiego

Palestra 28/3-4(315-316), 1-8

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ORGAN NACZELNEJ RADY ADWOKACKIEJ

WYDAWNICTWO PRAWNICZE — ROK XXVIII — 315—316 — MARZEC—KWIECIEŃ 1984 R.

UCHWAŁA NACZELNEJ RADY ADWOKACKIEJ

z dnia 11 grudnia 1983 r.

w sprawie kierunków działania organów samorządu adwokackiego

Na podstawie uchwały I Krajowego Zjazdu Adwokatury odbytego w dniach 1—3.X.1983 r. w Warszawie ustala się następujące zadania kadencyjne w okresie lat 1983—1986:

I. Działalność publicznoprawna adwokatury

Naczelna Rada Adwokacka stwierdza, że na podstawie art. 1 p. o a. adwokatura, jako jeden z organów działających na rzecz zapewnienia porządku prawnego w PRL, jest uprawniona i zobowiązana do działania w sferze praworządności oraz praw i wolności obywatelskich przez:

- opiniowanie sposobu stosowania obowiązujących praw pod kątem ich służebności i skuteczności,
- opiniowanie projektów aktów legislacyjnych,
- inicjowanie nowych przepisów,
- współdziałanie, zwłaszcza z organami państwowymi, w zakresie kształtowania kultury prawnej społeczeństwa oraz popularyzacji prawa. Działalność ta powinna być w szczególności prowadzona przez:
- utrzymywanie stałego kontaktu z Radą Państwa, a zwłaszcza przedstawianie jej wniosków, opinii i informacji z inicjatywy własnej bądź na jej żądanie,
- występowanie w charakterze eksperta w pracach legislacyjnych,
- współdziałanie z Sądem Najwyższym, Ministerstwem Sprawiedliwości, Generalną Prokuraturą PRL i Naczelny Sąd Administracyjny w zakresie funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości,
- współpracę ze środowiskami naukowymi zajmującymi się zagadnieniami prawnymi,
- dokonywanie ocen stosowania prawa,
- formułowanie opinii prawnych na rzecz Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego,
- systematyczną współpracę z samorządem radców prawnych, Zrzeszeniem Prawników Polskich i innymi organizacjami społecznymi,

— utrzymywanie stałego kontaktu ze środowiskami dziennikarzy i środowiskami społecznego przekazu.

W celu realizacji zadań wynikających z art. 1 p. o a. Naczelna Rada Adwokacka powinna wykonywać funkcje publicznoprawne samoistnie oraz stwarzać warunki i pomagać w realizacji tych zadań okręgowym radom adwokackim i zespołom adwokackim, które ze swej strony powinny przekazywać NRA informacje dotyczące kształtowania i stosowania prawa, naruszeń praworządności oraz potrzeby zmian czy usprawnień w funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości i innych organów działających na rzecz zapewnienia porządku prawnego w PRL. Dla realizacji powyższych zadań konieczne jest opracowanie koncepcji i zorganizowanie systemu gromadzenia oraz analizy danych dotyczących merytorycznej działalności adwokatury w całym zakresie art. 1 p. o a. Wyniki działalności adwokatury w sferze publicznoprawnej powinny być przedstawione ogółowi adwokatów i społeczeństwu.

Zadania te będą też realizowane na szczeblu terenowym przez okręgowe rady adwokackie, które powinny podjąć współpracę z radami narodowymi stopnia wojewódzkiego i podstawowego oraz wojewódzkimi zespołami poselskimi, aby wspomagać te organy w ich działalności oraz poprzez nie oddziaływać na kształtowanie i stosowanie prawa.

Istotne znaczenie ma też podjęcie tych zadań przez zespoły adwokackie, jako najlepiej zorientowane na swym terenie w problematyce wynikającej z art. 1 p. o a.

II. Polityka kadrowa

Naczelna Rada Adwokacka określi:

- zasady rękojmi wykonywania zawodu adwokackiego pod względem fachowym, społecznym i moralnym; pojęcie to nie może być dowolnie interpretowane i nadużywane w celach sprzecznych z interesami adwokatury i ochroną praw obywatelskich,
- zasady przyjmowania kandydatów na aplikację adwokacką z ustaleniem jednolitego systemu ocen i kryteriów przyjęć,
- przesłanki pozytywnej opinii okręgowych rad adwokackich wobec wniosków o prowadzeniu indywidualnych kancelarii adwokackich; Prezydium NRA wystąpi do Ministerstwa Sprawiedliwości o uzgodnienie obiektywnych kryteriów służących za podstawę przy podejmowaniu decyzji w tych sprawach.

Plan rozmieszczenia adwokatów i aplikantów adwokackich powinien zapewniać optymalne warunki i wyniki pracy adwokata. Podstawę planu muszą stanowić rzeczywiste potrzeby prawne społeczeństwa zarówno na terenie działania zespołów jak i w skali kraju. Istniejący obecnie plan rozmieszczenia nie daje obrazu rzeczywistych potrzeb w tym względzie. Przy tworzeniu planu należy uwzględnić — jako generalną zasadę — wpisywanie na listę adwokatów w miejscu ich zamieszkania.

Przy przyjęciach na aplikację adwokacką uwzględniać należy wnioski kandydatów zamieszkałych poza siedzibą okręgowej rady adwokackiej, jeżeli ich kwalifikacje nie są niższe od kwalifikacji innych kandydatów.

III. Etyka zawodowa

Naczelna Rada Adwokacka uważa, że dbałość o wysoki poziom etyczny adwokatów jest szczególnie ważnym samorządowym obowiązkiem adwokatury. Nowelizacji wymaga Zbiór zasad etyki zawodowej i godności zawodu, szczególnie w zakresie pracy adwokata w zespole adwokackim. Znowelizowany Zbiór zasad etyki i godności zawodu powinien być opublikowany wraz z komentarzem i upowszechniony nie tylko w środowisku adwokackim.

Naczelna Rada Adwokacka uznaje za konieczne pogłębianie znajomości zasad etyki zawodowej przez wszystkich adwokatów, a także organizowanie w tym zakresie szkoleń i sympozjów, szczególnie dla osób wstępujących do zawodu bez odbycia aplikacji adwokackiej.

Naczelna Rada Adwokacka mając na względzie, że adwokatura polska jako pierwsza w Europie stworzyła kodeks etyki zawodowej, uznaje za celowe zorganizowanie międzynarodowego sympozjum poświęconego deontologii zawodu adwokackiego.

IV. Doskonalenie zawodowe adwokatów

Naczelna Rada Adwokacka stwierdza, że obowiązkiem jej oraz okręgowych rad adwokackich jest prowadzenie doskonalenia zawodowego zgodnie z art. 3 ust. 4 p. o a.

Obowiązkiem adwokatów wykonujących zawód jest systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez samokształcenie i przez uczestniczenie w formach doskonalenia zawodowego organizowanego przez organy samorządu. Dotychczasowe formy szkolenia nie wystarczają, a wiedza części adwokatów o zmianach legislacyjnych, o orzecznictwie SN i NSA oraz o publikacjach naukowych jest niewystarczająca. Z tego względu NRA zwraca się do Komisji Doskonalenia Zawodowego Adwokatów NRA, okręgowych rad adwokackich i zespołów adwokackich o systematyczne organizowanie szkoleń zawodowych, a także o ułatwianie samokształcenia adwokatów przez kompletowanie bibliotek zespołowych, prenumeratę orzecznictwa sądowego i czasopism, zakupy interesujących opracowań, komentarzy itp. System doskonalenia zawodowego powinien objąć wszystkich czynnych zawodowo adwokatów.

Konieczne jest, aby Komisja Doskonalenia Zawodowego Adwokatów NRA opracowała:

- zasady racjonalnego samokształcenia adwokatów,
- system doskonalenia zawodowego i specjalistycznego (referaty, sympozja, grupy zainteresowań),
- metody wykorzystania zespołów adwokackich jako środowisk szkolenia zawodowego.

V. Działalność wewnątrzorganizacyjna samorządu

Naczelna Rada Adwokacka uważa, że zespoły adwokackie zobowiązane są nie tylko do uczestnictwa w wykonywaniu zadań publicznoprawnych adwokatury przez odpowiednie informacje dla organów adwokatury, lecz

także do podejmowania w zakresie własnym współpracy z radami narodowymi, zespołami poselskimi, terenowymi organami wymiaru sprawiedliwości, a także terenowymi organami administracji państwowej.

Byłoby pożądane, żeby zespoły adwokackie:

- kształtowały swój skład osobowy w taki sposób, aby w gronie ich członków znajdowali się adwokaci w różnym wieku oraz specjalizujący się w poszczególnych dziedzinach prawa — z uwzględnieniem potrzeb społecznych (specyfiki rejonu swego działania),
- dbały, we własnym zakresie, o należyte kształcenie i wychowanie aplikantów adwokackich oraz wywierały wpływ na kształtowanie ich prospołecznych postaw,
- dokonały przeglądu swych lokali pod kątem oceny możliwości wykonywania pomocy prawnej z zachowaniem tajemnicy zawodu adwokackiego oraz zapewnienia adwokatom niezbędnych warunków b.h.p.

Naczelna Rada Adwokacka uważa, że adwokatura, jako instytucja prawa publicznego, powinna korzystać z daleko idących ulg w podatku od lokali zespołów adwokackich. Konieczne jest, aby Prezydium NRA podjęło starania o uregulowanie tej kwestii, ORA zaś aby dokonały przeglądu potrzeb lokalowych zespołów adwokackich.

Dążenie do obniżenia kosztów zespołowych nie powinno odbywać się kosztem obciążenia członków zespołu czynnościami kancelaryjnymi.

Ze względu na to, że — pomimo oszczędnego gospodarowania — z przyczyn niezależnych od zespołów adwokackich rosną ich koszty administracyjne, konieczne jest bezwzględne rozpoczęcie przez Prezydium NRA prac nad nowymi zasadami opłat za czynności zespołów i szybkie ich wejście w życie. Trzeba dążyć do oddzielenia wpłat klienta na koszty zespołów od opłat na wynagrodzenia i do ustalenia ich w sposób ruchomy, pozwalający na elastyczne określanie przez okręgowe rady adwokackie wysokości kwot, tak by koszty administracyjne zespołu adwokackiego miały pełne pokrycie w przeznaczonych na ten cel opłatach.

Charakter pracy adwokatów, konieczność gromadzenia źródłowych materiałów i stwarzanie warunków do pracy kancelaryjnej w mieszkaniach prywatnych oraz związane z tym koszty uzasadniają przyznanie adwokatom odpowiedniego odsetka kosztów uzyskania przychodu, co powinno stanowić przedmiot rozmów Prezydium NRA z Ministerstwem Finansów.

Naczelna Rada Adwokacka zwraca się do okręgowych rad adwokackich o dokonanie oceny potrzeb zaspokojenia pomocy prawnej przez indywidualne kancelarie w tych miastach, w których dotychczas nie funkcjonują zespoły adwokackie. Należałoby przy tym uwzględnić możliwość likwidacji doraźnych punktów pomocy prawnej przez utworzenie zespołu albo przez kancelarię indywidualną.

Naczelna Rada Adwokacka uważa, że działalność wizytacyjna powinna zmierzać do systematycznego sprawdzania prawidłowości działania zespołów adwokackich, kancelarii indywidualnych oraz okręgowych rad adwokackich, a także do usuwania dostrzeżonych nieprawidłowości przez wydawanie zarządzeń powizytacyjnych oraz ich kontrolę.

Przedmiotem wizytacji ORA powinny być szczególne badania w zakresie:

- prawidłowości rozmieszczania adwokatów z uwzględnieniem zgodności z planem rozmieszczania i potrzebami ludności,

- organizacji i przebiegu doskonalenia zawodowego,
 - prawidłowości odbywania aplikacji adwokackiej ze szczególnym uwzględnieniem funkcjonowania instytucji patrona i pracy aplikanta w zespole adwokackim,
 - terminowości załatwiania spraw dyscyplinarnych,
 - prawidłowości przyjmowania skarg i zażaleń oraz terminowości i rzetelności ich załatwiania,
 - legalności i prawidłowości wykonania uchwał zespołów adwokackich oraz okręgowych rad adwokackich,
 - systemu organizacji i prawidłowości rozpoznawania wniosków o wpis na listę adwokatów i aplikantów adwokackich.
- Przedmiotem wizytacji zespołów adwokackich powinny być zwłaszcza badania w zakresie:
- poziomu zawodowego adwokatów,
 - oceny środków odwoławczych, w szczególności do SN i NSA,
 - prawidłowości wykonywania obowiązków przez kierownika zespołu,
 - zgodności z przepisami zapisów na kontach 34 i 35 oraz prawidłowego stosowania przepisów prawnych w sprawie opłat za czynności zespołów adwokackich.

VI. Aplikanci adwokacy

Naczelna Rada Adwokacka wyraża pogląd, że droga do zawodu adwokackiego prowadzi przede wszystkim przez aplikację adwokacką. W związku z tym należy:

- przyjmować na aplikację adwokacką młodych, zdolnych, o wysokim morale prawników bez względu na ich poglądy polityczne, nie podejmujących jednak działalności stanowiącej naruszenie prawa,
- przez cały okres aplikacji przestrzegać tego, że rękojmię wykonywania zawodu daje tylko aplikant, który pogłębia stale swą wiedzę i rozumienie zadań adwokatury.

Naczelna Rada Adwokacka uznaje za szczególnie pożądane, aby na aplikację adwokacką przyjmować osoby, które złożyły wnioski bezpośrednio po ukończeniu studiów prawniczych.

Właściwe organy samorządu powinny uczynić wszystko, by okres aplikacji adwokackiej dał pełne wyniki w zakresie kwalifikacji zawodowych i wysoką ideowość oraz aktywność społeczną adeptów adwokatury. Dla realizacji tych zadań konieczne są:

1. zmiana (zgodnie z uchwałą Zjazdu) instrukcji w sprawie przyjmowania kandydatów na aplikantów adwokackich,
2. zawarcie porozumienia z prezesem Państwowego Arbitrażu Gospodarczego w sprawie praktyk aplikantów adwokackich w Państwowym Arbitrażu Gospodarczym,
3. organizowanie sympozjów unifikacyjnych dla aplikantów adwokackich ze wszystkich izb adwokackich, którzy zdają egzamin adwokacki w danym roku,
4. organizowanie konkursów krasomówczych,
5. organizowanie narad kierowników szkolenia aplikantów adwokackich ze wszystkich izb tudzież członków Komisji d/s Kształcenia Aplikantów Adwokackich NRA oraz opracowanie problematyki:

- a) łącznego szkolenia aplikantów adwokackich z kilku izb i wymiany wykładowców pomiędzy izbami,
- b) celowości przeprowadzania egzaminów adwokackich łącznie dla kilku izb,
- c) jednolitego modelu odbywania przez aplikantów adwokackich praktyk w sądach, prokuraturach i arbitrażu oraz określenia realizacji zajęć szkoleniowych przez ORA w czasie odbywania tych praktyk,
- d) dostarczania aplikantom adwokackim pomocy naukowych.

VII. Zagadnienia socjalno-bytowe

Naczelna Rada Adwokacka wyraża pogląd, że dla realizacji ustawowych zadań adwokatury konieczne jest stworzenie adwokatom dostatecznych warunków pracy przez:

- 1) rozwiązywanie problemów lokalowych i administracyjnych zespołów adwokackich,
- 2) wypracowanie metod mających na celu zapewnienie ścisłej więzi z adwokatami-emerytami. Ustalenie form udziału adwokatów-emerytów w pracy zespołów adwokackich i na rzecz organów samorządu adwokackiego, a także udzielanie przez organy samorządu możliwie pełnej pomocy adwokatom-emerytom oraz zabezpieczenie im świadczeń publicznych powinno być realizowane w szerokim zakresie,
- 3) prowadzenie akcji sanatoryjnej przez rozdział skierowań do sanatoriów i wprowadzanie w życie metod profilaktyki leczniczej w ramach posiadanych przez rady adwokackie domów wypoczynkowych, ośrodków wczasowych oraz przychodni lekarskich,
- 4) wypracowanie nowych metod rozdziału Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej i ujednoczenie zasad korzystania z tego funduszu na terenie wszystkich izb adwokackich, a także ustalenie zakresu potrzeb i podjęcie działań dla zorganizowania Domu adwokata-emeryta,
- 5) kontynuowanie organizowania imprez sportowych w dotychczasowej formie oraz organizowanie nowych imprez o charakterze ogólnokrajowym w dalszych dziedzinach sportu,
- 6) zapewnienie wypoczynku dzieciom adwokackim.

VIII. Działalność wydawnicza

Naczelna Rada Adwokacka uważa, że działalność wydawnicza służyć powinna przede wszystkim upowszechnianiu zadań adwokatury i obejmować „Palestrę”, „Informator Prezydium NRA”, wydawnictwa prawniczo-dydaktyczne dla doskonalenia zawodowego adwokatów i aplikantów adwokackich, biuletyny ORA, Słownik Biograficzny Adwokatów Polskich, Palestrę Literacką i Szkice z dziejów adwokatury.

1. Naczelna Rada Adwokacka uznaje za konieczne:

- doskonalenie profilu działalności „Palestry” jako organu NRA ze zwróceniem szczególnej uwagi na tematykę służącą doskonaleniu

- zawodowemu i szkoleniu aplikantów oraz pogłębianiu wiedzy zawodowej, zwłaszcza w zakresie orzecznictwa i ustawodawstwa,
- popularyzowanie poglądów adwokatury w odniesieniu do problematyki prawnej i społecznej,
 - tworzenie płaszczyzny dyskusyjnej dla najlepiej rozumianej tematyki zawodowej,
 - zwiększenie publikacji z zakresu etyki adwokackiej i orzecznictwa dyscyplinarnego,
 - zwiększenie publikacji z zakresu tematyki społeczno-prawnej oraz spełniania funkcji publicznoprawnej przez adwokaturę,
 - publikowanie materiałów z komisji problemowych NRA.
2. „Informator Prezydium NRA” ma służyć zaznajamianiu z praktycznymi i zawodowymi problemami podejmowanymi przez NRA.
 3. Słownik Biograficzny Adwokatów Polskich powinien stanowić materiał wychowawczy dla pokoleń adwokatury i legitymować jej do robek wobec społeczeństwa.
 4. Szkice z dziejów adwokatury powinny się stać periodykiem poświęconym historii adwokatury.
 5. Konieczne jest kontynuowanie prac przygotowawczych nad opracowaniem historii adwokatury polskiej.

IX. Sprawy inwestycyjno-finansowe

Naczelna Rada Adwokacka zajmuje stanowisko, że zagadnienia inwestycyjno-remontowe mają istotne znaczenie, zwłaszcza dla zapewnienia warunków lokalowych, koniecznych do prawidłowego działania zespołów adwokackich. Stąd też niezbędne jest rozeznanie potrzeb w tym zakresie, które powinno być zrobione możliwie szybko, tak by najpilniejsze sprawy mogły być załatwione w bieżącej kadencji. Przegląd potrzeb powinien obejmować też lokale okręgowych rad adwokackich. Drugim tematem, który należałoby realizować w okresie kadencji, jest ocena stosowania przepisów, zwłaszcza zawartych w regulaminach dotyczących spraw finansowych. W tym zakresie organem opiniodawczym i wnioskującym powinna być Komisja Inwestycyjno-Finansowa NRA.

X. Współpraca z zagranicą

Naczelna Rada Adwokacka wyraża pogląd, że w kontaktach zagranicznych adwokatury powinny dominować wybrane zagadnienia problemowe oraz wymiana doświadczeń, którymi adwokatura polska może służyć adwokatom innych państw, oraz tych doświadczeń, z których adwokatura polska może korzystać.

Istnieje też szereg problemów nadających się do postawienia na tym forum, jak np. kształcenie aplikantów, sytuacja adwokatów w postępowaniu przygotowawczym itp.

Należy także przedsięwziąć kroki zmierzające do większej wymiany czasopism fachowych, wymiany stypendystów oraz wprowadzenia zwyczaju polegającego na okresowym, wzajemnym informowaniu się o problemach środowisk adwokackich.

Dla realizacji powyższych zamierzeń konieczne jest zwłaszcza:

- utrzymanie ścisłej więzi z adwokatami krajów socjalistycznych, w szczególności z krajami sąsiadującymi z Polską i z adwokatą węgierską,
- nawiązanie ścisłych kontaktów z adwokatami ze środowisk polonijnych z możliwością zapraszania ich do kraju,
- nawiązanie i utrzymywanie ścisłych kontaktów z międzynarodowymi organizacjami adwokackimi, takimi jak International Bar Association, Union Internationale des Avocats.

XI. Współdziałanie adwokatury z samorządem radcowskim

Naczelna Rada Adwokacka uważa, że podstawowym problemem jest nawiązanie współpracy w zakresie działalności publicznoprawnej obu samorządów. Zachodzi potrzeba opracowania płaszczyzny wspólnego działania, zwłaszcza w procesie legislacyjnym i w doskonaleniu zawodowym, a także wzajemnego uzupełniania programów szkolenia aplikantów adwokackich i aplikantów radcowskich w zakresie służącym do nabywania umiejętności potrzebnych do wykonywania obu zawodów.

Prezydium NRA powinno podjąć przedsięwzięcia zmierzające do zapewnienia współdziałania Ośrodka Badawczego Adwokatury z będącym w stadium organizacji Ośrodkiem Badawczym Radców Prawnych, a także do nawiązania współpracy obu samorządów w zakresie działalności wydawniczej. Prezydium NRA powinno też przygotować w porozumieniu z Krajową Radą Radców Prawnych projekt regulaminu dotyczący zasad i trybu składania uzupełniającego egzaminu adwokackiego na podstawie art. 99 § 2 p. o a.

XII. Ośrodek Badawczy Adwokatury

Naczelna Rada Adwokacka uznaje za konieczne postawienie przed OBA dalszych zadań zmierzających do:

- szczegółowego opracowania programu doskonalenia zawodowego aplikantów adwokackich,
- badań w zakresie socjologii adwokatury,
- kontynuowania prac z historii adwokatury,
- prowadzenia badań w zakresie stosowania prawa i skuteczności pracy adwokata,
- prowadzenia dla adwokatury w szkołach wyższych oraz w organizacjach społecznych zajęć z retoryki,
- rozwoju Muzeum Adwokatury.